

19 maart 2025

Rapport

Verkenning potentiële bestuurlijke fusiepartners Uitgeest

Versie
19 maart 2025

Colofon

Datum:

19 maart 2025

Opdrachtgever:

College van B&W, gemeente Uitgeest

Opdrachtnemer:

Necker – Job van Meijeren en Lennart Straver

Inhoudsopgave

Colofon	2
Inhoudsopgave	3
1. Inleiding	4
1.1 Aanleiding en doelstelling	4
1.2 Werkwijze en leeswijzer	5
1.3 Verantwoording	5
2. Bevindingen bestuurlijke verkenning	6
2.1 Vooraf	6
2.2 De rol van gemeenten als (mogelijke) bestuurlijke fusiepartner voor Uitgeest	7
2.3 De rol van gemeenten als bestuurlijke fusiepartner voor Uitgeest	10
2.4 Aandachtspunten voor het vervolgproces	12
3. Bevindingen inhoudelijke quick scan	13
3.1 Belangrijkste opgaven voor de komende vijf jaar	14
3.2 Nabijheid richting buurten, wijken en dorpen	14
3.3 Financiën en lokale lasten	15
3.4 Dienstverlening	20
3.5 Ambtelijke organisatie	20
3.6 Regionale positionering	21
3.7 Lokaal voorzieningenniveau	22
4. Aandachtspunten vanuit inwonersconsultatie	23
Bijlage 1. Overzicht gesprekken	25
Bijlage 2. Gespreksverslagen	26
Bijlage 3. Vragenlijst Quick Scan	27

1. Inleiding

1.1 Aanleiding en doelstelling

De gemeenteraad van Uitgeest heeft op 30 januari 2025 een eerste principebesluit genomen over de bestuurlijke toekomst van de gemeente Uitgeest. Het college heeft van de gemeenteraad de opdracht gekregen om een regionale verkenning uit te voeren. In dit rapport leest u de opbrengsten van deze verkenning. Het doel van deze verkenning is geweest om de volgende elementen in beeld te brengen:

- Hoe de gemeenten in kwestie kijken naar de bestuurlijke toekomst van Uitgeest;
- Welke rol de gemeenten in kwestie hierbij voor zichzelf zien weggelegd;
- Op welke van de voor Uitgeest belangrijke elementen uit het bestuurskrachtonderzoek de gemeenten in kwestie zouden kunnen en willen bijdragen;
- Welke aandachtspunten de gemeenten in kwestie aan gemeente Uitgeest meegeven voor het vervolgproces.

De onderstaande tien gemeenten zijn vanuit Uitgeest gesprekspartner geweest in deze verkenning. Daarnaast is met de commissaris van de Koning in de provincie Noord-Holland gesproken.

1.2 Werkwijze en leeswijzer

1.2.1 Verkennende bestuurlijke gesprekken

In de periode tussen 5 februari en 14 maart hebben de burgemeester en gemeentesecretaris verkennende gesprekken met tien omliggende gemeenten en een gesprek met de provincie gevoerd. De opbrengst van deze gesprekken is op hoofdlijnen beschreven in het tweede hoofdstuk van deze rapportage. Bij deze gesprekken is steeds één adviseur van Necker aanwezig geweest voor de verslaglegging. Deze verslagen zijn ter verificatie teruggelegd bij de gesprekspartners en daarna definitief gemaakt. Een overzicht van de gesprekspartners vindt u in bijlage 1. Daarnaast vindt u in bijlage 2 de verslagen op hoofdlijnen van deze gesprekken.

1.2.2 Inhoudelijke quick scan

Het college heeft verder een inhoudelijke *quick scan* als verdieping op een aantal thema's uitgezet bij de gemeenten die ook gesprekspartner waren in deze verkenning. Hiervoor zijn thema's gebruikt die eerder in Uitgeest ook in het bestuurskrachtonderzoek zijn onderzocht. Necker heeft daarnaast ook de demografische kenmerken van de verschillende gemeenten in kaart gebracht. In bijlage 3 vindt u de vragenlijst van deze *quick scan*.

Aan deze gemeenten is gevraagd om een vragenlijst in te vullen op de volgende onderwerpen.

- De opgaven van de gemeente;
- De wijze waarop nabijheid bij inwoners is georganiseerd;
- Financiën en lokale lasten;
- Dienstverlening aan inwoners en ondernemers;
- Regionale positionering van de gemeente;
- Ambtelijke organisatie
- De lokale voorzieningen.

In hoofdstuk drie van deze rapportage treft u op elk van de bovengenoemde thema's de relevante informatie aan vanuit de *quick scan*, op basis van informatie die gemeenten zelf aan de onderzoekers hebben verstrekt. Hierop heeft geen externe validatie plaatsgevonden.

1.2.3 Aandachtspunten uit de inwonerconsultatie

Eerder in het bestuurskrachtonderzoek heeft een inwoneronderzoek plaatsgevonden (consultatie) waarin inwoners van Uitgeest ook zijn gevraagd op hun oriëntatie op de regio. De relevante informatie uit deze vragenlijst die ook in het bestuurskrachtonderzoek was opgenomen wordt in deze rapportage nogmaals gepresenteerd. Hiermee wordt een Uitgeester inwonerperspectief vanuit oriëntatie toegevoegd aan deze rapportage. Dit treft u in hoofdstuk 4 aan.

1.3 Verantwoording

Deze rapportage is door Necker als onafhankelijk onderzoeksbureau opgesteld en geeft de bevindingen zo feitelijk mogelijk weer. De bouwstenen hiervoor vormen de gespreksverslagen en de vragenlijsten van de *quick scan*. Daarnaast zijn de gegevens uit de inwonerconsultatie gebruikt.

2. Bevindingen bestuurlijke verkenning

In dit hoofdstuk leest u de uitkomsten van de verkennende gesprekken. Eerst gaan we in op de perspectieven op de bestuurlijke toekomst van Uitgeest. Ook leest u in de tabel welke rol de verschillende gemeenten voor zichzelf zien weggelegd bij de bestuurlijke toekomst van Uitgeest. Verder geeft dit hoofdstuk een korte beschrijving van het gesprek per gemeente.

De volgende vragen hebben centraal hebben gestaan in de gesprekken:

Centrale vragen verkenning

1. *Hoe kijkt uw gemeente naar bestuurlijke toekomst van Uitgeest?*
2. *Welke rol ziet uw gemeente hierbij voor uzelf weggelegd?*
3. *Op welke van de voor Uitgeest belangrijke elementen uit het bestuurskrachtonderzoek wil en kan uw gemeente bijdragen?*
4. *Welke aandachtspunten voor het vervolgproces wilt u meegeven aan gemeente Uitgeest?*

Deze vier vragen vormen ook de structuur van deze rapportage. Aan de hand van de samengevatte antwoorden is deze rapportage opgebouwd. Een verdere uitwerking vindt ook in de rapportage plaats. Voor het overige verwijzen we u naar bijlage 2 waarin alle gespreksverslagen zijn opgenomen.

In deze rapportage worden de termen 'lichte herindeling' en 'reguliere herindeling'¹ gebruikt. Bij een *lichte herindeling* gaat een gemeente op in een andere gemeente waarbij die gemeente blijft behouden. Bij een *reguliere herindeling* vormen één of meer gemeenten een geheel nieuwe gemeente.

2.1 Vooraf

De burgemeester en gemeentesecretaris hebben de verkennende gesprekken gevoerd met een afvaardiging van het college van de andere gemeenten. Daarmee geven de gesprekken niet direct het standpunt van de gemeenteraden weer, maar wel de inschatting van het betreffende college. In de gespreksverslagen is leesbaar welke afstemming er over dit standpunt al heeft plaatsgevonden met de gemeenteraad van de betreffende gemeente.

Alle uitgenodigde gemeenten stonden open voor een verkennend gesprek en deze uitnodigingen zijn positief ontvangen. Hierdoor zijn tien plezierige, inhoudelijke gesprekken gevoerd. De gesprekspartners herkennen de uitdagingen van Uitgeest en begrijpen de keuze van de gemeenteraad van Uitgeest om te kiezen voor een bestuurlijke fusie. Het traject over de bestuurlijke toekomst van de gemeente Uitgeest heeft er voor verschillende gemeenten ook toe geleid dat zij ook na gaan denken over hun bestuurlijke toekomst.

Er is ook met de provincie Noord-Holland (in de persoon van de Commissaris van de Koning en twee beleidsadviseurs) een gesprek gevoerd over de bestuurlijke toekomst van Uitgeest.

¹ In de gesprekken is de term *zwarte herindeling* ook gebruikt om een *reguliere herindeling* aan te duiden.

2.2 De rol van gemeenten als (mogelijke) bestuurlijke fusiepartner voor Uitgeest

In elk van de gesprekken is deze vraag aan de orde gekomen. In de onderstaande tabel zijn de antwoorden van de verschillende gemeenten op deze vraag samengevat weergegeven. De volgorde van de gevoerd gesprekken is hierbij aangehouden.

Gemeente	Samenvatting
Wormerland	Het is aan de gemeenteraad van Wormerland of Wormerland beschikbaar is als eventuele fusiepartner van Uitgeest. Als het tot herindeling zou komen, zou het een reguliere herindeling met meerdere gemeenten betreffen.
Velsen	Velsen is beschikbaar als fusiepartner voor de gemeente Uitgeest. Het initiatief voor een bestuurlijke fusie van Uitgeest en Velsen ligt bij Uitgeest. Dit betreft een lichte herindeling. Op de lange termijn is de voorkeur van Velsen dat de IJmond samen één nieuwe gemeente vormt.
Bergen NH	De gemeenteraad van Bergen heeft hier nog geen standpunt over ingenomen. Bergen staat open voor gesprek met gemeenten met een toekomstvraag.
Beverwijk	Beverwijk staat open om na te denken over een fusie met Uitgeest. Wel verwacht Beverwijk dat een fusie met alleen Uitgeest onvoldoende is om voldoende bestuurskrachtig te zijn in regionaal perspectief. Om die reden vindt Beverwijk ook een fusie van alleen Heemskerk en Uitgeest een gemiste kans.
Alkmaar	Alkmaar is geïnteresseerd in een fusie met Uitgeest. Dit zou een lichte herindeling betreffen waar Uitgeest onderdeel wordt van de gemeente Alkmaar.
Castricum	Castricum heeft als toekomstbeeld dat Castricum, Uitgeest en Heiloo een nieuwe gemeente met eigen nieuwe gemeentelijke organisatie vormen. Dit zou een reguliere herindeling betreffen.
Heemskerk	Heemskerk staat open voor een bestuurlijke fusie met de gemeente Uitgeest en ziet hiervoor voldoende raakvlakken. Dit zou een lichte herindeling betreffen, waarin Uitgeest onderdeel wordt van de gemeente Heemskerk.
Dijk en Waard	Dijk en Waard is niet beschikbaar als fusiepartner voor de gemeente Uitgeest. De afstand tussen de gemeenten is voor Dijk en Waard te groot.
Heiloo	De gemeenteraad van Heiloo heeft nog geen keuze gemaakt over haar bestuurlijke toekomst. Er is onlangs een bestuurskrachtonderzoek opgeleverd dat onderwerp wordt van het verdere gesprek over de bestuurlijke toekomst van Heiloo. Een bestuurlijke fusie is één van de drie scenario's.
Zaanstad	De gemeente Zaanstad staat open voor een fusie met de gemeente Uitgeest, maar wil dit ook in het bredere perspectief van de bestuurlijke toekomst voor de regio Zaanstreek-Waterland bezien. Hierbij moeten dan ook andere gemeenten uit de regio worden betrokken met een gelijksoortige vraag, zoals Wormerland, Oostzaan en Landsmeer worden betrokken.

Een verdere uitwerking van deze samenvatting wordt hierna per gemeente gegeven.

Gemeente Wormerland

Geen standpunt over bestuurlijke fusie met Uitgeest. Indien een herindeling plaatsvindt, betreft dit een reguliere herindeling met meerdere gemeenten met oriëntatie op Zaanstreek-Waterland. Wormerland en Uitgeest oriënteren zich allebei op hun bestuurlijke toekomst. Vanuit onderzoek blijkt dat een bestuurlijke fusie met de gemeenten Wormerland, Oostzaan en Landsmeer niet robuust genoeg voor de langere termijn. Het advies vanuit het onderzoek is dat de gemeenten omkijken naar Edam-Volendam en Waterland. Uitgeest wordt niet genoemd in dit onderzoek, maar het college heeft de begeleidingscommissie ook geadviseerd om ook naar Uitgeest te kijken. Het is aan de gemeenteraad om te besluiten of Wormerland beschikbaar is als fusiepartner voor Uitgeest.

Gemeente Velsen

Velsen is beschikbaar als fusiepartner voor de gemeente Uitgeest. Dit betreft een lichte herindeling. Op de lange termijn is de voorkeur van Velsen dat de IJmond samen één nieuwe gemeente vormt.

Het initiatief voor een bestuurlijke fusie ligt bij de gemeente Uitgeest. De geografische afstand is voor Velsen geen barrière. Velsen vindt een fusie van alle IJmond-gemeenten logisch en wenselijk, maar begrijpt dat dit (gelet op de tijd die dit zal vergen) niet in de planning van Uitgeest past.

Gemeente Bergen

Geen standpunt over een bestuurlijke fusie met Uitgeest. De gemeenteraad hoopt eind 2025 een besluit te nemen over de toekomst van de gemeente Bergen.

Bergen gaat nadenken over haar toekomst, mede door het bestuurskrachttraject en het verkennende gesprek met Uitgeest. Bergen herkent de elementen uit het bestuurskrachtonderzoek van Uitgeest. De regionale oriëntatie van Bergen is op het noorden (regio Alkmaar) gericht.

Gemeente Beverwijk

Beverwijk staat open om na te denken over een fusie met Uitgeest.

Beverwijk ziet de meeste kansen voor Uitgeest om meer kracht te ontwikkelen als Uitgeest aangesloten blijft bij Kennemerland. Beverwijk ziet kansen op om vanuit de westkant van de MRA met een gezamenlijke schaalgrootte meer impact te maken op MRA schaal en de realisatiekracht voor inwoners te vergroten. Beverwijk verwacht dat daar meer voor nodig is dan alleen een fusie met Beverwijk en Uitgeest. Een fusie van alleen Uitgeest en Heemskerk ziet Beverwijk daarom als gemiste kans. Beverwijk herkent de elementen uit het bestuurskrachtonderzoek van Uitgeest.

Gemeente Alkmaar

Alkmaar is beschikbaar als fusiepartner voor Uitgeest. Dit betreft een lichte herindeling.

Alkmaar staat open voor een fusie met de gemeente Uitgeest. Uitgeest zou in dat geval de tweede kern van de gemeente worden. Het heeft de voorkeur van Alkmaar om eerst een ambtelijke fusie te doen en daarna bestuurlijk te fuseren. Alkmaar heeft hier goede ervaring mee vanuit de fusie met Graft-De Rijp en Schermer.

Gemeente Castricum

Castricum is beschikbaar als fusiepartner voor de gemeente Uitgeest. Dit betreft een reguliere herindeling, waar ook de gemeente Heiloo onderdeel van is.

Castricum is beschikbaar als fusiepartner voor de gemeente Uitgeest. Het toekomstbeeld van Castricum is dat Castricum, Uitgeest en Heiloo samen een nieuwe gemeente vormen met een eigen gemeentelijke organisatie. Indien Heiloo nog geen keuze kan maken, kunnen Castricum en Uitgeest alvast samen toewerken naar een nieuwe organisatie.

Gemeente Heemskerk

Heemskerk is beschikbaar als fusiepartner voor de gemeente Uitgeest. Dit betreft wat Heemskerk betreft een lichte herindeling.

Heemskerk staat open voor een fusie met de gemeente Uitgeest in de vorm van een lichte herindeling. De voorkeur van Heemskerk is om het proces van herindeling zo kort mogelijk te houden. De wens is om de besluitvorming over herindeling voor de gemeenteraadsverkiezingen van 2026 te laten plaatsvinden. Heemskerk en Uitgeest fuseren daarbij eerst ambtelijk.

Gemeente Dijk en Waard

Dijk en Waard is niet beschikbaar als fusiepartner voor de gemeente Uitgeest. De geografische afstand is voor Dijk en Waard te groot en dat maakt een fusie niet logisch.

Gemeente Heiloo

De gemeenteraad van Heiloo heeft nog geen keuze gemaakt over de bestuurlijke toekomst.

De gemeenteraad van Heiloo heeft ook een bestuurskrachtonderzoek laten uitvoeren. Hier is gekeken naar dezelfde scenario's als in Uitgeest. De gemeenteraad neemt eind mei een besluit over welke scenario's nader worden uitgezocht. Indien de gemeenteraad zou besluiten voor een bestuurlijke fusie, vindt het college het goed om het gesprek met de BUCH-gemeenten over de bestuurlijke toekomst te voeren. In BUCH-verband zou een reguliere herindeling van 3 of 4 gemeenten dan een optie kunnen zijn.

Gemeente Zaanstad

De gemeente Zaanstad staat open voor een bestuurlijke fusie met Uitgeest. Dit betreft een lichte herindeling met het liefst meerdere gemeenten in de regio.

Zaanstad verwacht dat Uitgeest niet direct naar de regio Zaanstreek-Waterland kijkt, maar eerder naar de IJmond of Regio Alkmaar. Als de gemeenteraad van Uitgeest wil fuseren met Zaanstad is dat mogelijk. Een fusie op fusie is niet wenselijk voor Zaanstad en het heeft daarom de voorkeur om dit ook te doen met de andere gemeenten in de regio Zaanstreek-Waterland. De gemeenteraad van Zaanstad heeft nog geen standpunt over een eventuele herindeling.

Samenvattend

Vanuit de verkennende gesprekken blijkt dat Velsen, Beverwijk, Alkmaar, Castricum, Heemskerk en Zaanstad in principe open staan voor een bestuurlijke fusie. Dijk en Waard is niet beschikbaar. De gemeenteraden van Bergen, Heiloo en Wormerland hebben nog geen keuze gemaakt.

Provincie Noord-Holland

De provincie heeft geen voorkeur voor een mogelijke fusiepartner van de gemeente Uitgeest. De provincie vindt het een logische stap van Uitgeest om deze verkennende gesprekken te voeren. Het advies aan Uitgeest is om 'de bal aan de voet' te houden, omdat Uitgeest nu voorop loopt met deze toekomstvraag. Uitgangspunt bij een fusie voor Uitgeest zou moeten zijn dat de gemeente over 10 – 15 jaar nog steeds robuust genoeg is en de identiteit van Uitgeest blijft bestaan. Een fusie op fusie is daarvoor niet wenselijk. Ook benadrukt de provincie het belang van de regionale en interne samenhang. De provincie is het gehele proces beschikbaar om mee te denken over het proces.

2.3 De rol van gemeenten als bestuurlijke fusiepartner voor Uitgeest

Aan de gesprekspartners is gevraagd op welke voor Uitgeest belangrijke elementen uit het bestuurskrachtonderzoek men kan en wil bijdragen. In deze paragraaf geven we een samenvattende weergave van de antwoorden van de verschillende gemeenten hierop. In de gespreksverslagen is dit verder terug te lezen. In het volgende hoofdstuk (resultaten van de inhoudelijke *quick scan*) wordt nader inkleuring gegeven aan de elementen in de inhoudelijke *quick scan* (hoofdstuk 3).

Gemeente Wormerland

- **Behoud van identiteit:** Wormerland heeft een landelijk, groen karakter en herkent dit bij Uitgeest.
- **Nabijheid van bestuur:** Wormerland vindt dat nabijheid van bestuur zich kenmerkt door laagdrempelig contact met inwoners en weten wat er speelt. Het is breder dan alleen de bereikbaarheid van gemeentelijke loketten.
- **Financiën:** Wormerland volgt het VNG-advies met betrekking tot het ravijnjaar en heeft een sluitende begroting voor 2025. Bij de volgende begroting wordt gekeken naar het sluitend maken van de begroting voor de komende jaren.
- **Regionale oriëntatie:** Wormerland is loyaal aan de regio Zaanstreek-Waterland.

Gemeente Velsen

- **Lokaal voorzieningenniveau:** De gemeente Velsen stuurt strategisch op haar lokale voorzieningen en staat wat meer op afstand van de uitvoering.
- **Nabijheid van bestuur:** Elke kern in Velsen heeft een eigen wijkwethouder. De desbetreffende wethouder onderhoudt bijvoorbeeld contact met het bewonerscomité.
- **Financiën:** De investeringsruimte van Velsen is nu niet groot, mede vanwege een lage algemene reserve. Velsen verwacht de komende jaren veel incidentele externe gelden te ontvangen voor projecten in verband met *Netten op Zee*.
- **Dienstverlening:** Velsen heeft wijkverbinder geïntroduceerd. Wijkverbinders vormen de schakel tussen de inwoner en de gemeentelijke organisatie. Alleen het gemeentehuis is een loket.

Gemeente Bergen

- **Behoud van identiteit:** De kernen hebben hun eigen identiteit. Dit is niet veranderd na fusie.
- **Inrichting ambtelijke organisatie:** Bergen heeft de ambtelijke organisatie in de BUCH ondergebracht, net zoals Uitgeest.
- **Financiën:** Bergen heeft te maken met ombuigingen richting het ravijnjaar. Financieel staat de gemeente er goed voor en zijn de financiën geen punt van zorg.
- **Regionale oriëntatie:** De regionale oriëntatie van Bergen richt zich op het noorden (Alkmaar).

Gemeente Beverwijk

- **Behoud van identiteit:** De gemeente Beverwijk vindt het behoud van identiteit belangrijk en heeft daarmee ervaring met de kernen Beverwijk en Wijk aan Zee.
- **Nabijheid van bestuur:** Wijk aan Zee kent een actieve dorpsraad, die zelf veel organiseert. Het gemeentebestuur van Beverwijk wil hierin faciliteren. Beverwijk vindt dat het gemeentebestuur de eigenheid van de verschillende kernen, wijken of gebieden moet herkennen, erkennen en centraal stellen in de uitvoering van haar taken. Beverwijk benoemt dat een fusiepartner de identiteit van een gemeente niet overneemt.
- **Regionale oriëntatie:** Beverwijk verwacht dat Uitgeest in de regio Kennemerland kracht kan ontwikkelen in onder andere de MRA.
- **Inrichting organisatie:** Beverwijk pakt haar opgaven sinds 5 jaar meer strategisch op. Ook heeft Beverwijk een wijkaanpak ontwikkeld, die de gewoonten en gebruiken van een wijk of kern.

Gemeente Alkmaar

- **Lokaal voorzieningenniveau:** Alkmaar vindt het belangrijk om te investeren in de voorzieningen in de dorpen.
- **Behoud van identiteit / Nabijheid van bestuur:** Alkmaar heeft voor elk van de 13 dorpen een dorpenagenda opgesteld. Hierin staan de belangrijk elementen voor de dorpen. Alkmaar gaat jaarlijks in gesprek met de dorpen over de thema's die leven.
- **Inrichting organisatie:** Alkmaar kent een wijkenaanpak en een dorpenaanpak. Hiervoor past Alkmaar gebiedsgericht werken in de kerken toe. De gebiedsteams bestaan uit verschillende ambtenaren. Inwoners kunnen, naast de reguliere loketten, ook bij de gebiedsteams terecht. Alkmaar wil een nieuw gebiedsteam toevoegen als Uitgeest onderdeel van Alkmaar wordt.
- **Regionale oriëntatie:** Alkmaar is een scharnierpunt tussen Noord-Holland Noord en de MRA. In de toekomst wil Alkmaar meer samenwerken met IJmond/Kennemerland. Uitgeest heeft hiervoor een toegevoegde waarde, aldus Alkmaar.

Gemeente Castricum

- **Lokaal voorzieningenniveau:** Castricum wil strategischer gaan kijken naar de lokale voorzieningen. Het is voor Castricum belangrijk dat er kwalitatief goede voorzieningen zijn, die goed bereikbaar zijn voor inwoners.
- **Behoud van identiteit / Nabijheid van bestuur:** De dorpen Akersloot en Limmen voelen zich het meest verbonden met de gemeente Uitgeest (ten opzichte van de andere regiogemeenten). In de toekomst wil Castricum het kernenbeleid explicieter maken. Castricum ziet het als taak om lokale initiatieven te faciliteren.
- **Inrichting ambtelijke organisatie:** Castricum heeft de ambtelijke organisatie in de BUCH ondergebracht, net zoals Uitgeest. Naar de toekomst toe ziet Castricum het liefst weer een ambtelijke organisatie die voor één gemeentebestuur werkt. Daarmee kan de strategische kracht van de organisatie beter tot zijn recht komen.
- **Regionale oriëntatie:** Een nieuwe gemeente is straks het scharnierpunt tussen Noord-Holland Noord, IJmond, MRA en Zaanstreek-Waterland. De kracht van de nieuwe gemeente moet worden verzilverd in de MRA.

Gemeente Heemskerk

- **Behoud van identiteit / Nabijheid van bestuur:** Heemskerk kent een *hands-on* cultuur. De cultuur en identiteit is redelijk identiek aan die van Uitgeest. Een dorpsraad dient te ontstaan vanuit de samenleving en kan een goede gesprekspartner zijn voor het gemeentebestuur.
- **Lokaal voorzieningenniveau:** Het is belangrijk om de lokale voorzieningen in stand te houden voor Heemskerk. Heemskerkers maken ook gebruik van de voorzieningen in Uitgeest.
- **Inrichting ambtelijke organisatie:** Naar aanleiding van een organisatieonderzoek heeft de gemeente Heemskerk sinds 2 jaar ingezet op meer strategische functies.
- **Regionale oriëntatie:** Heemskerk wil vanuit IJmond/Kennemerland meer kracht ontwikkelen in de MRA.

Gemeente Heiloo

- **Behoud van identiteit:** Heiloo hecht aan het behoud van identiteit en herkent dit ook bij Uitgeest. In het bestuurskrachtonderzoek van Heiloo is expliciet aandacht voor de identiteit van Heiloo.
- **Inrichting ambtelijke organisatie:** Heiloo heeft de ambtelijke organisatie in de BUCH ondergebracht, net zoals Uitgeest.
- **Regionale oriëntatie:** De regionale oriëntatie van Heiloo richt zich op het noorden (regio Alkmaar).

Gemeente Zaanstad

- **Behoud van identiteit:** Zaanstad past maatwerk toe in bijvoorbeeld het wel of niet toestaan van hoogbouw. Hoogbouw vindt alleen plaats rondom stationzones en in de stad.
- **Lokaal voorzieningenniveau:** Het is belangrijk dat lokale voorzieningen in stand worden gehouden. Zaanstad ziet hier ook een rol voor vrijwilligers in het beheer van gemeentehuis van Uitgeest, zodat het bijvoorbeeld voor trouwerijen gebruikt kan worden.
- **Nabijheid van bestuur:** Een gemeentelijk loket in Uitgeest kan niet open gehouden worden. Zaanstad werkt met gebiedsteams om de nabijheid van bestuur te borgen.
- **Regionale oriëntatie:** De regionale oriëntatie van Zaanstad ligt op Zaanstreek-Waterland en de MRA.

2.4 Aandachtspunten voor het vervolgproces

Aan alle gesprekspartners is gevraagd welke aandachtspunten men heeft voor het vervolgproces dat Uitgeest wil inrichten. In deze paragraaf zijn deze punten samengevat.

1. **Maak er geen wedstrijd van.** Verschillende gemeenten hebben aangegeven dat het belangrijk is dat Uitgeest geen *beautycontest* maakt van de fusiepartnerkeuze. Sommige gemeenten geven aan in dat geval helemaal niet te willen meedoen hieraan. Het initiatief voor fusie ligt bij de gemeente Uitgeest, daarom zal deze gemeente keuzes moeten maken en stappen moeten zetten. Dit advies wordt ook gemotiveerd vanuit de gedachte dat zo'n 'wedstrijd' niet zorgt voor de noodzakelijke eensgezindheid die een fusiegemeente wel nodig heeft richting de toekomst.
2. **Investeer in contacten tussen de bestuurders van de betrokken gemeenten.** Meerdere gesprekspartners benadrukken het belang om ook als gemeenteraden samen op te trekken richting een bestuurlijke fusie. De gemeenteraden zijn aan zet om de keuze te maken. Ook geeft dit voor de gemeenteraden zicht in de bestuurscultuur van de mogelijke fusiepartner.
3. **Neem gelijkwaardigheid als uitgangspunt bij een bestuurlijke fusie en zorg voor heldere afspraken voor de komende 10 jaar.** Vanuit eigen ervaringen adviseren gemeenten aan Uitgeest om dit te doen in de vorm van een fusiedocument. Hier kunnen afspraken in staan over zaken die voor Uitgeest (en de eigenheid van Uitgeest) door de raad belangrijk worden gevonden. Door deze afspraken goed vast te leggen, kan hier ook later op worden teruggegrepen.
4. **Fuseer eerst ambtelijk en daarna bestuurlijk.** Een fusieproces kost veel tijd en energie. Om het tempo richting bestuurlijke fusie te behouden kan eerst ambtelijk gefuseerd worden. Dit heeft de voorkeur van mogelijke fusiepartners. Op deze manier kunnen ambtenaren goed ingewerkt worden in de nieuwe ambtelijke organisatie en kan de dienstverlening richting inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties op een zorgvuldige manier worden bestendigd.
5. **Betrek inwoners goed bij de keuze voor de fusiepartner.** De Minister toetst een herindelingsontwerp ook aan lokaal draagvlak. Het is daarom van belang om inwoners te betrekken bij de keuze voor een fusiepartner. Organiseer participatie met betrekking tot de bestuurlijke toekomst, zo luidt het advies van de gesprekspartners. Maak na een keuze voor een fusiepartner ook duidelijk aan inwoners waarom deze keuze gemaakt is en wat het de inwoner oplevert.

3. Bevindingen inhoudelijke quick scan

In opdracht van het college heeft Necker een vragenlijst toegezonden met een *quick scan* waarbij aan elk van de gemeenten is gevraagd om deze uiterlijk 7 maart aan te leveren. Enkele gemeenten hebben meer tijd gevraagd vanwege bestuurlijke afstemming. Dijk en Waard heeft aangegeven geen vragenlijst in te zullen vullen gelet op de bestuurlijke positionering voor een mogelijke fusie. In dit hoofdstuk rapporteren we over de opbrengst van de inhoudelijke *quick scan*, een vergelijking op hoofdlijnen tussen negen gemeenten. In bijlage 3 is het format van de vragenlijst zelf opgenomen.

De vragenlijst gaat in op zeven thema's:

1. De belangrijkste opgaven van een gemeente voor de komende vijf jaar
2. De wijze waarop een gemeente nabijheid organiseert
3. De staat van de financiën en lokale lasten
4. De dienstverlening van een gemeente aan inwoners en ondernemers
5. De regionale positionering van een gemeente
6. Kengetallen van de ambtelijke organisatie
7. Het lokaal voorzieningenniveau in gemeenten

Voorafgaand geven we een overzicht van de demografische verschillen tussen de tien gemeenten.

Tabel 1 Demografische kenmerken (gerangschikt op aantal inwoners)

Gemeente	Aantal inwoners	Aantal huishoudens (grootte)	Vergrijzing (65+)
Zaanstad	161.389	73.077 (2,21)	18,80%
Alkmaar	112.304	53.822 (2,07)	21,00%
Dijk en Waard	90.076	37.896 (2,37)	19,90%
Velsen	69.241	31.797 (2,18)	21,60%
Beverwijk	42.866	19.798 (2,17)	19,10%
Heemskerk	39.452	17.622 (2,24)	23,70%
Castricum	36.366	16.250 (2,24)	26,30%
Bergen NH	29.932	14.187 (2,11)	34,00%
Heiloo	24.312	11.128 (2,18)	27,40%
Wormerland	16.552	7.363 (2,25)	23,90%
Uitgeest	13.400	5.698 (2,35)	20,00%

3.1 Belangrijkste opgaven voor de komende vijf jaar

Uitgeest heeft gevraagd aan de gemeenten wat hun belangrijkste opgaven voor de komende vijf jaar. Op hoofdlijnen is er overlap tussen deze opgaven. In onderstaande tabel staan de genoemde opgaven in willekeurige volgorde weergegeven en welke gemeenten dit zien als één van hun belangrijkste opgaven.

Tabel 2 Opgaves van de verschillende gemeenten

Opgave	Gemeente(n)
Het realiseren van voldoende woningen	Beverwijk, Heemskerk, Heiloo, Wormerland, Bergen, Velsen, Alkmaar en Castricum
Financiële bestendigheid	Wormerland, Beverwijk (i.c.m. met in stand houden voorzieningen) en Velsen (i.c.m. met visie op Velsen)
Energietransitie, klimaat en duurzaamheid	Heemskerk en Wormerland
Lokaal (sociaal) voorzieningenniveau	Alkmaar, Heemskerk en Heiloo
Versterken van sociale cohesie en kracht samenleving	Beverwijk
Bestuurlijke toekomst	Wormerland
Bestuurlijke stabiliteit	Bergen
Herstel vertrouwen tussen gemeente en samenleving	Bergen
Laag houden lokale kosten	Alkmaar
Economische vitaliteit	Castricum
Goede verbindingen en duurzame mobiliteit	Castricum

3.2 Nabijheid richting buurten, wijken en dorpen

Uitgeest heeft gevraagd aan andere gemeenten op welke wijze zij de nabijheid bij de dorpen, wijken en buurten op dit moment organiseren.

Tabel 3 Nabijheid in de verschillende gemeenten

Gemeente	Samenvatting
Wormerland	Wormerland heeft contactcommissies die in contact staan met de kernen in Jisp, Wijdewormer, Oostknollendam en de Spijkerboorder Gemeenschap.
Velsen	Velsen beschikt over het programma Samenspel, waarbij met inzet van wijkverbinders wordt geïnvesteerd in de relatie met en participatie door inwoners, organisaties en bedrijven. Verder zet Velsen wijkvouchers in om buurtinitiatieven te stimuleren.
Bergen NH	Gebiedsregisseurs onderhouden contact met o.a. wijkverenigingen, ondernemersverenigingen en maatschappelijke organisaties.
Beverwijk	Sinds anderhalf jaar heeft Beverwijk een wijkaanpak geïntroduceerd, waarbij de gemeenschap bepaalt wat er op de agenda staat. De wijkaanpak verschilt per gebied. Beverwijk verbindt inwoners vanuit de eigenheid van het gebied aan elkaar, stimuleren inwoners tot het nemen van initiatief en bieden randvoorwaarden om met elkaar verantwoordelijkheid te nemen voor hun omgeving en elkaar.

Gemeente	Samenvatting
Alkmaar	Elke wijk heeft een regiegroep bestaande uit inwoners van de wijk en een wijkbudget voor het vergroten van de leefbaarheid. Voor elk dorp heeft Alkmaar een specifieke dorpsagenda met belangrijke thema's voor het dorp. Jaarlijks vindt ook een dorpsgesprek plaats om de agenda te herijken. Verder is er ook een dorpsoverstijgende agenda.
Castricum	In de omgevingsvisie van Castricum staat de visie op en de waarden van de dorpen. Ook heeft het gemeentebestuur aandacht voor de symbolische gelijkwaardigheid tussen de kernen, bijvoorbeeld in het wapen van de gemeente, de ambtsketen en werkbezoeken van de bestuurders.
Heemskerk	Heemskerk beschikt over een toekomstvisie buurtwerk (2023) en een daarbij behorend uitvoeringsprogramma. Er is een wijknetwerk in elke wijk met een digitaal wijkplatform en buurtverbinders. Elk wijknetwerk stelt een eigen wijkwerkplan op.
Heiloo	Heiloo bestaat uit één dorp en daar is nu niet echt behoefte aan een specifieke buurt- of wijkaanpak.
Zaandam	Zaandam zet sterk in op gebieds- en wijkgericht werken. Dit houdt in dat de gemeente via wijkmanagers directer in contact staat met de inwoners. Wijkmanagers spelen een centrale rol in het versterken van de sociale cohesie en ondersteunen lokale initiatieven.

3.3 Financiën en lokale lasten

Op het thema financiële en woonlasten heeft Uitgeest aan de andere gemeenten gevraagd om hun cijfers op de belangrijkste financiële indicatoren aan te leveren, inclusief de woonlasten voor inwoners.

Weerstandratio

Tabel 4 Weerstandratio, weerstandsvermogen en onbenutte belastingcapaciteit (gerangschikt op weerstandratio)

Gemeente	Weerstandratio	Weerstandsvermogen (x €1.000)	Onbenutte belastingcapaciteit
Beverwijk	14,3	36.077	Niet beschikbaar
Bergen	13,3	65.455	€ 5.597.000
Heemskerk	4,48	23.674	€ 5.215.000
Castricum	3,35	24.635	€ 2.500.000
Uitgeest	2,7	9.531	€ 680.000
Wormerland	2	5.325	€ 0
Alkmaar	1,6	51.700	Niet beschikbaar
Heiloo	1,48	12.948	€ 4.728.000
Zaandam	1,4	23.800	Niet beschikbaar
Velsen	1,21	13.400	€ 11.900.000

Toelichting

Het weerstandsvermogen van de gemeenten komt verschillend tot stand. Sommige gemeenten kiezen ervoor om hier de onbenutte belastingcapaciteit en post onvoorzien niet in mee te nemen. De weerstandratio laat de verhouding tussen het beschikbare en benodigde weerstandsvermogen zien. Een weerstandratio tussen de 1.0 – 1.4 is voldoende. Tussen 1.4 – 2.0 is ruim voldoende. Een ratio van meer dan 2.0 wordt als uitstekend gezien.

Structureel begrotingssaldo

Tabel 5 Structureel begrotingssaldo in € (x 1.000) (gerangschikt op som van begrotingssaldo)

Gemeente	2025	2026	2027	2028	Totaal
Zaandstad	-4.621	12.330	16.505	15.605	39.819
Heemskerk	191	470	326	196	1.183
Uitgeest	-371	-2.013	-580	-580	-3.544
Wormerland	0	-1.691	-1.970	-1.748	-5.408
Bergen	384	-1.394	-2.194	-2.704	-5.908
Heiloo	321	-1.268	-3.266	-3.328	-7.541
Beverwijk	211	-4.464	-5.513	-4.806	-14.572
Velsen	580	-7.085	-5.855	-4.810	-17.170
Castricum	245	-6.799	-7.518	-8.406	-22.478
Alkmaar	161	-11.500	-11.500	-15.400	-38.239

Toelichting

Bij bovenstaande cijfers dient de onzekerheid rondom het ravijnjaar 2026 in ogenschouw genomen te worden. Alkmaar toont conform het VNG-advies de gevolgen van het ravijnjaar expliciet. Het getoonde begrotingssaldo van Heemskerk is het saldo na de ombuigingsfase. In Heiloo en Castricum zijn de ombuigingen nog bezig.

Investeringsplanning

Tabel 6 Investeringsplanning in € (x 1.000) voor de periode 2025 – 2028 (gerangschikt op totale investeringsplanning)

Gemeente	2025	2026	2027	2028	Totaal
Zaandstad	246.733	266.550	309.957	336.884	517.566
Alkmaar	53.000	64.000	59.000	63.000	239.000
Velsen	20.229	16.707	18.649	15.114	70.699
Bergen	32.051	14.858	5.686	4.471	57.066
Heiloo	22.304	9.756	15.367	682	48.109
Beverwijk	28.065	3.632	8.670	3.260	43.627
Heemskerk	3.111,50	13.615,6	12.591,5	12.193	41.512
Castricum	5.661	9.481	1.550	1.592	18.284
Wormerland	3.698	1.987	551	55	6.290
Uitgeest	222	668	1.988	1.820	4.698

Woonlasten

Tabel 7 Opbouw woonlasten van meerpersoonshuishouden in 2025 (gerangschikt op woonlasten)

Gemeente	OZB tarief in %	Afvalstoffenheffing	Rioolheffing	Woonlasten
Alkmaar	0,0574%	€ 407,00	€ 205,00	€ 875,00
Beverwijk	0,0767%	€ 376,01	€ 197,24	€ 910,00
Velsen	0,0791%	€ 418,46	€ 190,32	€ 924,00
Castricum (2024)	0,0699%	€ 269,00	€ 224,00	€ 932,00
Zaanstad (2024)	0,0754%	€ 348,00	€ 316,00	€ 1.010,00
Heemskerk	0,0846%	€ 444,84	€ 212,64	€ 1.073,57
Heiloo	0,0909%	€ 358,00	€ 222,00	€ 1.075,00
Uitgeest (2024)	0,1165%	€ 364,00	€ 208,00	€ 1.145,00
Bergen (2024)	0,0904%	€ 372,00	€ 219,00	€ 1.187,00
Wormerland	0,1092%	€ 366,00	€ 288,15	€ 1.234,00

Toelichting

De gemiddelde woonlasten voor een meerpersoonshuishouden met een eigen woning bestaan uit de afvalstoffenheffing, de rioolheffing en uit de OZB bij gemiddelde woningwaarde.

Financiële kengetallen

Hierna volgen de vastgestelde financiële kengetallen. De provincie Noord-Holland maakt, als toezichthouder op de gemeentefinanciën, bij de financiële kengetallen onderscheid tussen categorie A (minst risicovol), categorie B (gemiddeld risicovol) en categorie C (meest risicovol). De normen van de classificatie zijn hierbij ook steeds opgenomen.

Tabel 8 Netto schuldquote (rangschikking op basis van begrote netto schuldquote in 2025)

Gemeente	2025	2026	2027	2028
Heemskerk	43,6%	48,2%	45,8%	41,7%
Beverwijk	52,0%	59,0%	64,0%	63,0%
Wormerland	52,0%	55,0%	46,0%	41,0%
Castricum	58,0%	73,0%	64,0%	59,0%
Velsen	66,0%	73,7%	76,8%	76,1%
Heiloo	73,2%	81,5%	109,5%	103,3%
Alkmaar	84,6%	93,6%	99,7%	106,8%
Bergen	90,0%	104,0%	109,0%	110,0%
Uitgeest	96,2%	108,0%	108,0%	114,9%
Zaanstad	108,0%	110,0%	131,0%	155,0%

Toelichting

De netto schuldquote laat zien hoe de schuldenlast van de gemeente zich verhoudt tot de eigen middelen van de gemeente. De Provincie Noord-Holland hanteert de volgende categorieën:

A: <90%, B: 90 – 130% en C: >130%

Tabel 9 Solvabiliteit (rangschikking op basis van begrote solvabiliteit in 2025)

Gemeente	2025	2026	2027	2028
Beverwijk	38,0%	36,0%	33,0%	30,0%
Heemskerk	37,3%	33,5%	32,7%	33,4%
Wormerland	34,0%	31,0%	32,0%	30,0%
Bergen	32,0%	30,0%	29,0%	29,0%
Castricum	29,0%	26,0%	27,0%	27,0%
Heiloo	28,2%	26,2%	18,3%	16,8%
Uitgeest	22,6%	20,0%	19,5%	17,6%
Zaanstad	21,2%	19,7%	18,7%	17,6%
Alkmaar	20,8%	18,3%	16,7%	15,4%
Velsen	14,5%	13,6%	12,8%	12,5%

Toelichting

Solvabiliteit geeft inzicht in de mate waarin een gemeente aan haar financiële verplichtingen kan voldoen. De Provincie Noord-Holland hanteert de volgende categorieën:

A: >50%, B: 20 – 50% en C: <20%

Tabel 10 Grondexploitatie (rangschikking op basis van begrote grondexploitatie in 2025)

Gemeente	2025	2026	2027	2028
Beverwijk	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Wormerland	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Velsen	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Heemskerk	1,7%	1,8%	1,8%	1,8%
Zaanstad	3,4%	-2,4%	-4,7%	-2,5%
Uitgeest	4,2%	5,1%	5,3%	5,4%
Heiloo	4,3%	3,5%	1,9%	-0,7%
Alkmaar	5,0%	4,9%	4,6%	4,4%
Castricum	7%	3%	0%	0%
Bergen	8,0%	10,0%	13,0%	1,0%

Toelichting

Grondexploitatie laat de verhouding tussen de waarde van de grond ten opzichte van de totale baten zien. De Provincie Noord-Holland hanteert de volgende categorieën:

A: <20%, B: 20 – 35% en C: >35%

Tabel 11 Belastingcapaciteit (rangschikking op basis van verwachte belastingcapaciteit in 2025)

Gemeente	2025	2026	2027	2028
Velsen	95,0%	95,0%	95,0%	95,0%
Castricum	96,0%	96,0%	96,0%	96,0%
Heiloo	97,9%	98,5%	99,2%	99,9%
Zaanstad	104,0%	104,0%	104,0%	104,0%
Heemskerk	108,0%	109,8%	109,8%	109,8%
Bergen	122,0%	123,0%	123,0%	123,0%
Uitgeest	136,8%	136,8%	136,8%	136,8%
Beverwijk	onbekend	onbekend	onbekend	onbekend
Wormerland	onbekend	onbekend	onbekend	onbekend
Alkmaar	onbekend	onbekend	onbekend	onbekend

Toelichting

De belastingcapaciteit laat zien hoe de belastingdruk van een gemeente zich verhoudt tot het landelijke gemiddelde. De Provincie Noord-Holland hanteert de volgende categorieën:
A: <95%, B: 95-105% en C: >105%

Tabel 12 Structurele exploitatie (rangschikking op basis van begrote structurele exploitatie in 2025)

Gemeente	2025	2026	2027	2028
Velsen	3,4%	-2,9%	-2,4%	-2,1%
Beverwijk	1,0%	-3,0%	-3,0%	-3,0%
Bergen	0,7%	-2,1%	-2,8%	-3,3%
Zaanstad	0,6%	-1,6%	-2,4%	-2,4%
Heemskerk	0,1%	-2,4%	-2,8%	-3,2%
Alkmaar	0,0%	0,4%	-0,3%	-0,3%
Castricum	0,0%	-6,0%	-9,0%	-9,0%
Uitgeest	-0,7%	-3,7%	-1,5%	-2,7%
Heiloo	-2,2%	-3,2%	-5,6%	-5,6%
Wormerland	onbekend	onbekend	onbekend	onbekend

Toelichting

Structurele exploitatie geeft weer hoe financieel wendbaar een gemeente is. De Provincie Noord-Holland hanteert de volgende categorieën:
A: >0%, B: 0% en C: <0%

3.4 Dienstverlening

Uitgeest heeft gevraagd aan de andere gemeenten wat de tevredenheidscijfers zijn over de dienstverlening richting inwoners. Gemeenten hebben hiervoor hun gegevens aangeleverd. Vanuit de cijfers blijkt het niet objectief mogelijk om deze te vergelijken. Dit omdat de dienstverlening op verschillende momenten en verschillende manieren is gemeten. Om die reden is de vergelijking hier niet opgenomen.

3.5 Ambtelijke organisatie

Tabel 13 Kenmerken en kengetallen ambtelijke organisatie (gerangschikt op apparaatskosten per inwoner)

Gemeente	Apparaatskosten in € per inwoner	Formatie in fte	Formatie in fte per 1.000 inwoners	Overhead in % van totale lasten
Alkmaar	€ 624,00	581	4,94	6,10%
Heemskerk	€ 800,00	275,16	9,2	15,20%
Velsen	€ 864,00	523	7,4	11%
Beverwijk	€ 899,80	onbekend	8,6	11,60%
Zaandstad	€ 941,00	1444	9,2 (2023)	7,7%
Wormerland	€ 974,00	195,9	7,48	15%
BUCH-gemeenten	onbekend	808,56	8,3	onbekend

Toelichting

Voor de BUCH-gemeenten zijn de cijfers per gemeente niet beschikbaar.

Alkmaar heeft het beheer van de openbare ruimte (ca. 250 fte) ondergebracht bij Stadswerk NV / Regio Groen en sportactiviteiten en sportstimulering (129 fte) bij Alkmaar Sport NV.

3.6 Regionale positionering²

Tabel 14 Deelname aan regionale samenwerkingsverbanden

	Uitgeest	Alkmaar	Bergen	Castricum	Heiloo	Beverwijk	Heemskerk	Velsen	Wormerland	Zaanstad
Werkorganisatie BUCH	x		x	x	x					
Regio Alkmaar (6 gemeenten)	x	x	x	x	x					
Veiligheidsregio Noord-Holland Noord		x	x	x	x					
Ontwikkelingsbedrijf NHN	x	x	x	x	x					
Veiligheidsregio Kennemerland	x				x	x	x	x		
Veiligheidsregio Zaanstreek-Waterland									x	x
Omgevingsdienst NHN		x	x	x	x					
Omgevingsdienst IJmond	x					x	x	x	x	
Zaffier	x	x	x	x	x					
RAUM	x	x		x	x	x	x			x
VVI	x	x			x				x	
Cocensus	x	x	x	x	x	x			x	
DECRA	x	x	x	x	x					
Midden-Kennemerland / IJmond						x	x	x		
MRA	x						x			x
GR Schoolverzuim en voortijdig schoolverlaten						x	x	x		
IJmond Werkt!						x	x	x		
ReinUnie							x	x		
ROM InWest							x	x		
Stichting Rijk							x	x	x	
GR Regionaal historisch centrum Alkmaar		x	x	x	x					

² In dit overzicht is gekeken naar de regionale samenwerkingen, waarin één van de gemeenten meer dan 1% van het (aan)deel bezit. Samenwerkingen waar slechts één van de verkende gemeenten in participeert zijn voor het overzicht hier niet in meegenomen.

3.7 Lokaal voorzieningenniveau

Aan gemeenten is uitgevraagd of zij een inschatting kunnen maken van welke voorzieningen in Uitgeest door hun eigen inwoners gebruik wordt gemaakt.

Tabel 15 Maken inwoners gebruik van de lokale voorzieningen in Uitgeest?

Voorziening	Inwoners uit [gemeente] maken hier gebruik van
Hertenpark	Heemskerk
Buiten- en binnensportaccommodaties	Beverwijk, Castricum, Heemskerk
Zwembad	Beverwijk, Castricum, Heiloo, Heemskerk
Culturele voorzieningen	Castricum, Heiloo, Zaanstad
Scholen	<i>Niet van toepassing</i>
Jongerencentrum	<i>Niet van toepassing</i>
Dorpshuis	<i>Niet van toepassing</i>
Leeslokaal	<i>Niet van toepassing</i>
Evenementen	Castricum, Heiloo, Heemskerk, Zaanstad
Station	Alkmaar, Castricum, Heemskerk, Zaanstad

Toelichting

Inwoners van Bergen, Velsen en Wormerland maken geen gebruik van de voorzieningen in de gemeente Uitgeest. Voor de gemeente Heemskerk is het niet bekend of inwoners gebruik maken van de scholen, het jongerencentrum, het dorpshuis of het leeslokaal in Uitgeest.

4. Aandachtspunten vanuit inwonersconsultatie

Een voorstel voor een gemeentelijke herindeling wordt door de minister in ieder geval getoetst aan vier criteria. Dit zijn draagvlak, bestuurskracht, interne samenhang en regionale samenhang. Het eerste criterium heeft ook betrekking op het draagvlak onder inwoners. In dit hoofdstuk zetten we een aantal van de resultaten uit de inwonersconsultatie daarom nog eens uiteen. Deze resultaten geven niet direct inzicht in het draagvlak voor een fusie, maar wel in de oriëntatie van de inwoners van Uitgeest.

Inwonersconsultatie

Voor het onderzoek naar de bestuurskracht en toekomstscenario's van Uitgeest is de inwonersconsultatie uitgevoerd. In de periode april – mei 2024 hebben ruim 1.000 inwoners van Uitgeest deze vragenlijst ingevuld. In de vragenlijst zijn inwoners gevraagd naar wat zij belangrijk vinden in Uitgeest. In de vragenlijst zijn een aantal vragen specifiek gericht geweest op de oriëntatie van de inwoners van Uitgeest. De antwoorden op deze vragen zijn hieronder weergegeven.

Voor mijn dagelijkse boodschappen ga ik naar	
Uitgeest	96%
Heemskerk	31%
Castricum	10%
Alkmaar	2%
Anders	6%
Weet ik niet / geen mening	0%
Totaal	100%

In mijn vrije tijd of om te ontspannen ga ik naar	
Uitgeest	76%
Heemskerk	45%
Castricum	34%
Alkmaar	26%
Anders	29%
Weet ik niet / geen mening	3%
Totaal	100%

Om te winkelen ga ik naar	
Castricum	57%
Heemskerk	57%
Uitgeest	52%
Alkmaar	25%
Anders	31%
Weet ik niet / geen mening	1%
Totaal	100%

Om te sporten ga ik naar	
Uitgeest	61%
Heemskerk	24%
Castricum	9%
Alkmaar	2%
Anders, namelijk:	15%
Weet ik niet / geen mening	14%
Totaal	100%

Om andere mensen te ontmoeten ga ik naar	
Uitgeest	73%
Heemskerk	37%
Castricum	16%
Alkmaar	15%
Anders, namelijk:	22%
Weet ik niet / geen mening	10%
Totaal	100%

NB:

Bij de vragen was meer dan één antwoord mogelijk, daarom is de som van de percentages meer dan 100%.

Bijlage 1. Overzicht gesprekken

Hieronder staat het overzicht van de gevoerde gesprekken door de burgemeester en de gemeentesecretaris in het kader van de verkenning. Van alle gesprekken is een verslag op hoofdlijnen gemaakt. Dit verslag is ter verificatie teruggelegd bij de gesprekspartners. Daarna is het verslag definitief gemaakt.

Datum gesprek	Naam/functie	Gemeente / Provincie
5 februari 2025	mw. J. Michel - de Jong (burgemeester) mw. E. van der Linden (gemeentesecretaris)	Wormerland
6 februari 2025	dhr. F. Dales (burgemeester) mw. D. Veurink (gemeentesecretaris) Bestuursadviseur	Velsen
12 februari 2025	mw. M. van Kampen (burgemeester) mw. A. Barink (gemeentesecretaris)	Bergen NH
12 februari 2025	dhr. M. Smit (burgemeester) dhr. A. Heiner (gemeentesecretaris)	Beverwijk
25 februari 2025	mw. A. Schouten (burgemeester) dhr. R. Reus (gemeentesecretaris)	Alkmaar
26 februari 2025	dhr. B. Tap (burgemeester) mw. H. Bakker (gemeentesecretaris)	Castricum
28 februari 2025	dhr. A. Luijten (burgemeester) mw. L. Vos (gemeentesecretaris)	Heemskerk
6 maart 2025	Dhr. A. van Dijk (commissaris van de Koning) Beleidsadviseurs	Provincie Noord-Holland
7 maart 2025	dhr. M. Poorter (burgemeester) mw. A. Doesburg (gemeentesecretaris)	Dijk en Waard
10 maart 2025	mw. M. ten Bruggencate (burgemeester) mw. J. van den Beij-Veenstra (gemeentesecretaris)	Heiloo
14 maart 2025	dhr. J. Hamming (burgemeester) mw. G. Blom (gemeentesecretaris)	Zaandam

Bijlage 2. Gespreksverslagen

Deze bijlage is los van de rapportage verstrekt.

Bijlage 3. Vragenlijst Quick Scan

De gemeenteraad van Uitgeest heeft op 30 januari 2025 een eerste principebesluit genomen over de bestuurlijke toekomst van Uitgeest. De voorkeur van de raad is een bestuurlijke fusie met één of meer omliggende gemeenten. Het college van Uitgeest heeft hierbij de opdracht gekregen om een regionale verkenning uit te voeren. Dat doen we doormiddel van gesprekken en een quick scan op een aantal voor de gemeenteraad belangrijke onderwerpen.

We willen u vragen om hiervoor de onderstaande vragenlijst in te vullen. Het college van Uitgeest zal van de aangeleverde informatie een overzicht maken en dat delen met de gemeenteraad.

Opgaven

1. Wat ziet u als de drie belangrijkste opgaven voor uw gemeente in de komende vijf jaar?

Nabijheid

2. Bestaat uw gemeente op dit moment uit meerdere kernen? Welke?
3. Op welke wijze werkt uw gemeente aan nabijheid richting buurten, wijken, dorpen?

Financiën

4. Kunt u onderstaande tabel aanvullen voor uw gemeente?

	2025	2026	2027	2028
Structureel begrotingssaldo				

5. Wat is uw beschikbaar weerstandsvermogen voor 2025?
6. Wat is uw weerstandsratio voor 2025?
7. Wat zijn de financiële kengetallen van uw gemeente de afgelopen jaren geweest en hoe ontwikkelt zich dit in de toekomst?
8. Wat is de ontwikkeling van de woonlasten voor inwoners in uw gemeente geweest in de afgelopen jaren?
9. Wat is uw investeringsplanning in de komende jaren?
10. Wat ziet u als de drie belangrijkste financiële uitdagingen in de komende vijf jaar?

Dienstverlening

11. Kunt u de kwantitatieve uitkomsten van de tevredenheid over uw publieke dienstverlening invullen in de onderstaande tabel? (indien beschikbaar of in soortgelijke gegevens)

Indicator	Score uw gemeente
Waardering directe dienstverlening	
Waardering digitale dienstverlening	
Waardering deskundigheid medewerkers	
Afhandelingstijd acceptabel (%)	
Ontevreden over dienstverlening (%)	
Aangenaam verrast in dienstverlening (%)	

Regionale positionering

12. Aan welke samenwerkingsverbanden neemt uw gemeente deel en welk aandeel (financieel) ten opzichte van het geheel heeft u in dit samenwerkingsverband?
13. Wat zijn de drie grootste opgaven voor uw gemeenten in de regio?

Ambtelijke organisatie

14. Wat zijn de kenmerken en kengetallen van uw ambtelijke organisatie?

Aspect	Reactie
Heeft u een eigen ambtelijke organisatie of deelt u deze met andere gemeenten?	
Formatie (in fte)	
Formatie (in fte) per 1000 inwoners	
Apparaatskosten per inwoner	
Overhead in % van de totale lasten	

Lokaal voorzieningenniveau

15. Welke lokale voorzieningen heeft uw gemeente?
16. Verwacht u dat uw inwoners op dit moment gebruik maken van onderstaande voorzieningen in Uitgeest?

Voorziening	Ja / Nee
Hertenpark	
Buiten- en binnensportaccommodaties	
Zwembad	
Culturele voorzieningen	
Scholen	
Jongerencentrum	
Dorpshuis	
Leeslokaal	
Evenementen	
Station	

